

FREDERYCK

Vegilin van Claerberghen, Generael
Majoor en Collonel vande Infanterye,
in dienst van den Staet der Vereenighde
Nederlanden Gouverneur vande Stadt
Damme, en onderhoorighe Forten &c.

G. Bonte

Een opmerkelijker titel om Vegilin van Claerbergen voor te stellen, kon ik bezwaarlijk vinden: het briefhoofd van zijn postpapier.

Tijdens de Spaanse Successieoorlog (1701/1702 - 1713/1714) werd in 1706 Damme veroverd door de Engelsen en de Nederlanders op de Fransen. Gedurende de rest van de Spaanse Successieoorlog lag te Damme een Nederlands garnizoen. Vegilin van Claerbergen, uit een belangrijk Fries geslacht, was gedurende enkele jaren gouverneur van Damme. Wat de juiste data betreft, bestaat er onzekerheid; Vegilin van Claerbergen was gouverneur van Damme na 1706, zeker in 1711 (datum van de documenten die in deze bijdrage behandeld worden) en vóór 2 januari 1713, de datum van zijn overlijden.

In 1708 wordt hij vermeld als brigadier (generaal) aanvoerder van een regiment (1).

Op 30 juni 1706 kamperen troepen te Bredene "onder commande vanden brigadier Feghelinck" (2) en op 23 september 1708 gaat er een order uit "van den heer brigadier Vegilin, commandant der stede te Damme" (3).

(1) H. HOSTE e.a., Damme, Antwerpen, 1956, p. 87.

(2) M. COORNAERT, Dudzele en Sint-Lenaart, de geschiedenis, de topografie en de toponimie van Dudzele tot omstreeks 1914, met een studie van de Sint-Lenaartommegang, Dudzele, 1985, p. 237.

(3) Idem, Westkapelle en Ramskapelle, de geschiedenis, de topografie en de toponimie van Westkapelle en Ramskapelle, met een studie over de Brugse Tegelrie, Tiel, 1976, p. 188.

In 1702 vindt men hem als kolonel bij de slag te Ekeren en in 1709 als generaal-majoor bij de belegering van Doornik.

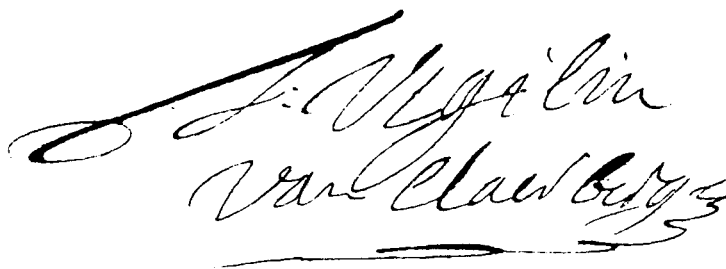
“Collonel vande Infanterye” in het briefhoofd slaat niet op een graad, maar wel op een functie: er bestaat een infanterie-regiment Vegelin. Dit woordgebruik bestaat nu nog in het Engelse leger, maar meer als eretitel: koning Leopold III was bijvoorbeeld Colonel-in-chief van het 5th Royal Inniskilling Dragoon Guards.

Hij overlijdt in 1713 op 2 januari en wordt begraven in de verdwenen Sint-Janskerk te Sluis. Meesters noemt hem afgevaardigde van staat te velde; dit ten onrechte, want Philip-Frederik en niet Frederik oefende deze functie uit (4).

In het stadsarchief te Brugge bevinden zich twee brieven van Frederik Vegilin van Claerbergen uit 1711 (5). Uit deze brieven leert men dat er gedurende de campagne weinig troepen in de streek gelegerd waren. Inderdaad betrekken de troepen tijdens de winter hun winterkwartieren, terwijl in het goede seizoen het leger te velde wordt gevormd door troepen uit de winterkwartieren te trekken. De oorlog is een echt seizoengebeuren. Gedurende de campagne van 1711 mogen om die redenen de ponten in Koolkerke en Oostkerke niet werken. Grote delen van de streek moeten dan ook met elkaar geen verbinding gehad hebben.

Pas in oktober-november 1711, als de troepen terug in hun winterkwartieren zijn, krijgen Koolkerke en Oostkerke opnieuw de toelating de ponten te gebruiken.

Deze erg schrale vondst is het resultaat van het zoeken naar alle mogelijke bronnen die moeten toelaten de geschiedenis te schrijven van Damme als garnizoenstad.

A handwritten signature in cursive script, reading 'F. Vegilin van Claerbergen'. The signature is written in dark ink on a light background. The first name 'F. Vegilin' is on the top line, and 'van Claerbergen' is on the bottom line. There is a horizontal line under the bottom line of the signature.

Handtekening van Frederick Vegilin van Claerbergen

(4) P. MEESTERS, De geschiedenis van Sluis, Tilburg, 1980.
(5) SAB, 150 Troepen, 1711-1714.

Wapenschild van de familie Vegilin van Claerbergen (6).

Bijlage 1

Frederyck
Vegilin van Claerberghen, Generael
Major en Collonel vande Infanterie, in
dienst van den Staet der vereenighde
Nederlanden Gouverneur vande Stadt
Damme, en onderhoorighe Forten &c.

Wordt hier neffens weder gepermitteert
aen de parochie van Oostkerke om
haere ponte die gedurende de
Campanje om de swackhijdt
van de garnizoenen tot meerder
securytijt van de passagie is
binnen Brugge gevoert en magh
hier weder geleght worden soo haest
als de troupen in de winter quartieren
sijn getrocken gedaen tot Damme
den 23 october 1711

F. Vegilin van
Claerberghen

Bijlage 2:

Frederyck
Vegilin van Claerberghen, Generael
Major en Collonel vande Infanterie, in
dienst van den Staet der vereenighde
Nederlanden Gouverneur vande Stadt
Damme, en onderhoorighe Forten &c.

Terwijl de troupen in de winter
quartieren sijn getrocken soo wordt
hier neffens weeder gepermitteert
aen de parochie van Koolkerke
om haer pont te schuijtte weeder
op het kanaal te leggen ten dienste
van gemelde parochianen gedaen
tot Damme den IV November 1711

F. Vegilin van
Claerberghen

(6) V. & H.V. ROLLAND'S, Illustrations to the Armorial Général by J.-B. Rietstap, V, Lonen, 1967, pl. LXXXVII.

Fig. 1: Zegel van Damme, 1238, afgietsel AR 29573 (Cat. 7)

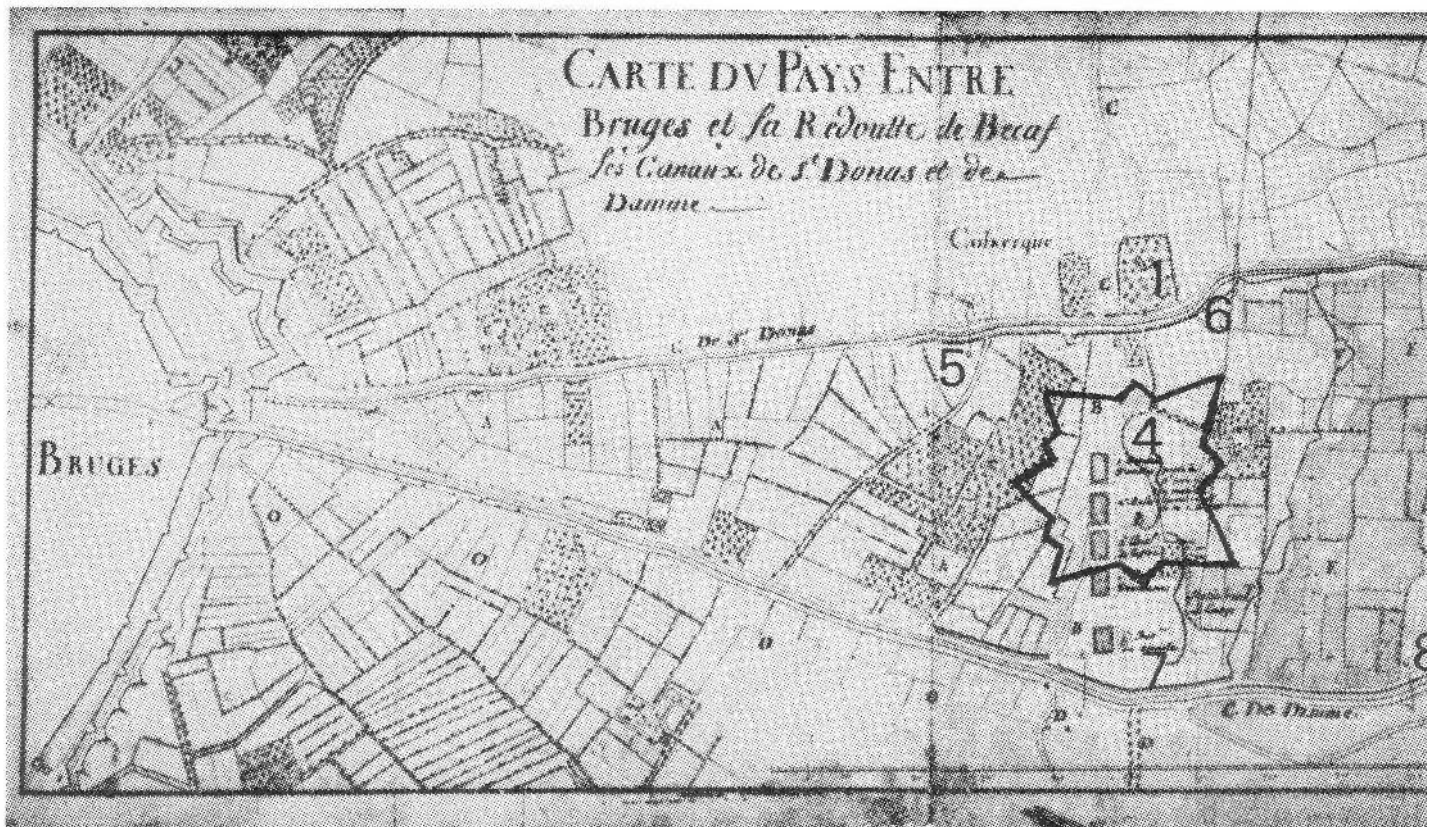

Fig. 2: Kaart van Senne

Legende bij de kaart:

1. Kerk van Koolkerke
2. Pereboom
3. Pompestraat (ch. d'Ostquerque)
4. Fort van Beieren, groot 37 g. 1 l. 7 r. 45 gemeten
5. Batterij 1 g. 62 r. 1 g. 1 l. 33 r.
6. Batterij 1 g. 65 r. 2 l. 78 r.
7. Batterij 2 l. 4 r. 2 l. 18 r.
8. Fort van Damme 1 g. 1 l. 33 r.
9. Fort Courrières 2 g. 46 r.
10. Verbrand Fort
11. Redoute Bekaf

Voor 4, 5, 6 en 7 hebben we twee oppervlaktematen, de eerste rij is deze gekend bij R. De Keyser, volgens de parochierekening uit 1742 van Oostkerke (1).

(1) R. DE KEYSER, Michem, Rond de Poldertorens, 6, 1, p. 17.

Chermont van juni 1703.

Op de tweede rij staat de oppervlakte vermeld door W. Wintein, volgens bijnota's in de Ommeloper van Romboutswerve (2).

De "Profils des Retranchemens" vindt men op de kaart op de volgende plaats:

- a-b: links van 7
- c-d: links van 8
- e-f: rechts van 5
- g-h: rechts van 6

(2) W. WINTEIN, o.c., pp. 21, 22, 24, 34.

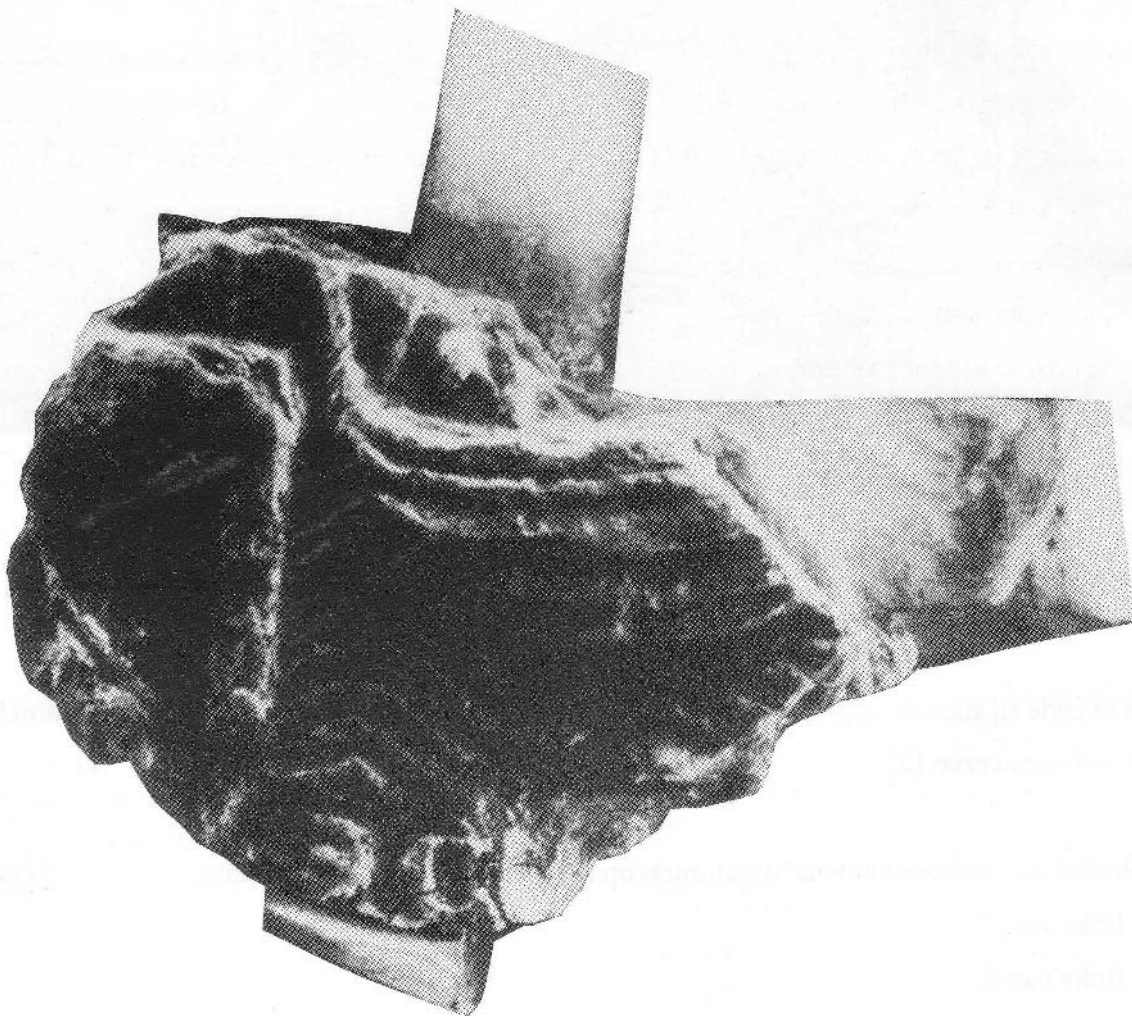

Fig. 3: Zegel van Damme, 1249